

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2013-10-09
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
9476-13 E
Enhet 2:6

SÖKANDE

VästMark Entreprenad AB, 556816-5350
Hildedalsgatan 12
417 05 Göteborg

MOTPART

Göteborgs Stad
Box 5163
402 26 Göteborg

Ombud: David Schreiber

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 228730

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00	031 - 711 78 59	måndag - fredag
400 15 Göteborg		E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se		08:00-16:00

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM****BAKGRUND**

Göteborgs Stad Lokalförvaltningen (lokalförvaltningen) har genomfört en upphandling avseende utförande av totalentreprenad för projektet "Markarbeten Utbyvägen tillfällig förskola" (upphandlingen). Upphandlingen har genomförts i form av ett förenklat förfarande. Sju anbudsgivare lämnade anbud i upphandlingen varav fem kvalificerades för utvärdering. Ett av anbuden som inte kvalificerade sig var VästMark Entreprenad AB (VästMark). Skallkravet som VästMark inte bedömdes följa löd enligt följande.

AFB.514 Krav på teknisk förmåga, kompetens och kapacitet, Anbudsgivarens erfarenhet av liknande projekt (kvalificeringsprojekt)

För att komma i fråga som leverantör ska anbudsgivaren ha genomfört minst tre anläggningsprojekt i form av lekgård för förskola och med entreprenadkostnad om minst 3 000 000 SEK. Projekten ska ha utförts och vara slutbesiktigade under de senaste fem åren. Kvalificeringskravet verifieras genom en projektbeskrivning som ska ange: • Projektnamn, • Typ av projekt och objekt, genomförandetid, yta, entreprenadform, entreprenadkostnad, • Beställare och projektansvarig hos beställaren med telefonnummer och mailadress.

YRKANDE M.M.

VästMark yrkar i första hand att förvaltningsrätten beslutar om rättelse på så sätt att bolagets anbud kvalificeras samt utvärderas. I andra hand yrkas att upphandlingen i sin helhet görs om. Bolaget anför bl.a. följande. Uppställt krav i AFB.514 är för snävt, långtgående och otydligt. Det framgår inte vad som avses med "lekgård för förskola" eller entreprenadkostnad om 3 000 000 kr. VästMark har i tre års tid uteslutande utfört anläggningsprojekt åt flertalet upphandlande myndigheter men kan dessvärre fortfarande inte bilda sig en korrekt uppfattning om vad lokalförvaltningen menar med begreppet "lekgård för förskola".

VästMark har i sitt anbudssvar redovisat tre näst intill identiska referensobjekt som det entreprenadprojekt som upphandlingen avser. Dock har bola-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

get inte kunnat redovisa tre exakta referensprojekt som uppfyller förfrågningsunderlagets snävt uppställda krav. VästMark har, genom lämnade referensobjekt, på annat sätt än genom referenser av exakt den karaktär och omfattning som begärts styrkt att det finns tillräcklig teknisk kapacitet och förmåga att leverera och fullgöra aktuellt projekt. Lokalförvaltningen har genom att ställa ifrågavarande krav brutit mot de grundläggande principerna enligt LOU och i synnerhet mot transparensprincipen, principen om icke-diskriminering och proportionalitetsprincipen. VästMark har lidit skada eftersom bolaget hade lägst pris och annars skulle ha vunnit upphandlingen.

Projektet "Bullerskydd" som enligt Lokalförvaltningen är det projekt som inte uppfyller uppställt krav har omsorgsfullt valts ut på grund av att det har näst intill identisk karaktär med upphandlingsobjektet. Att enbart bedöma om ett kvalificeringsprojekt uppfyller kraven utifrån vad det är döpt till är omöjligt. Lokalförvaltningen måste granska tillhörande handlingar såsom ritningar, beskrivningar etc. för att kunna göra en korrekt bedömning. En upphandlande myndighets kontrollskyldighet sträcker sig i vart fall så långt att denne ska granska samtliga inlämnade uppgifter som hänför sig till skallkraven. Att lokalförvaltningen inte tagit sig tid att göra en grundlig granskning av lämnade uppgifter innebär att lokalförvaltningen brutit mot LOU genom att lämna VästMarks anbud åt sidan på felaktiga grunder.

Bullerskydd	Fördelning i % av omfattning
- Utrustning/Bullerskydd	30%
- VA	13 %
- Grundläggning samt hårdgörande av yta	44%
- Övriga kostnader	13 %

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

	Fördelning i % av omfattning
Upphandlingen	
- Utrustning/Bullerskydd	21%
- VA	19%
- Grundläggning samt hårdgörande av yta	44%
- Övriga kostnader	14 %

Lokalförvaltningen anser att ansökan om överprövning ska avslås och anför bl.a. följande. Det kan konstateras att för att bli antagen som leverantör krävs minst tre utförda anläggningsprojekt i form av lekgård för förskola och tre stycken av dem ska anges i anbudsformuläret. Av VästMarks anbudsformulär framgår att de angivit ett tidigare uppdrag avseende utegård för förskola, ett tidigare uppdrag avseende nyanläggning av aktivitetspark och ett uppdrag avseende uppförande av bullerskydd. Det som VästMark anför i anbudet avseende uppförande av bullerskydd utvisar inte att det är fråga om ett anläggningsprojekt som omfattas av kravet i förfrågningsunderlaget. Av rubriksättningen av aktuellt krav, "Anbudsgivarens erfarenhet av liknande projekt (kvalificeringsprojekt)" följer att det rör sig om tidigare projekt av liknande karaktär. Kravet i sig anger att kvalificeringsprojekt ska utgöras av anläggningsprojekt i form av lekgård för förskola och att respektive projekt ska ha inneburit en entreprenadkostnad om minst 3 000 000 kr. I förfrågningsunderlaget definieras förevarande projekt i detalj genom tillhörande beskrivningar, ritningar och övriga handlingar. Kravet är tillräckligt tydligt för att en normalt omsorgsfull anbudsgivare ska kunna bilda sig en korrekt uppfattning beträffande vilka projekt som omfattas av begreppet "lekgård för förskola". Kravet har en objektiv utformning och diskriminerar ingen leverantör. Kravet är inte särskilt långtgående och har en tydlig koppling till det som ska upphandlas. Syftet med kravet är att erhålla rätt kompetens för uppdraget och säkerställa leverantörens förmåga att fullgöra avtalet. Entreprenader av förevarande slag är av sådan karaktär att det inte kan ses som uppenbart osakligt att ställa krav på erfarenhet av liknande uppdrag samt krav på de tidigare uppdragens omfatt-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

ning. Kravet är därför inte oproportionerligt i förhållande till det föremål som ska upphandlas.

DOMSKÅL*Tillämpliga bestämmelser*

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iaktas (1 kap. 9 § LOU).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag, samt om detta medfört att den leverantör som ansöker om överprövning lidit eller kan komma att lida skada.

Otydligt skallkrav

VästMark har anfört att det inte går att utläsa av förfrågningsunderlaget vad som avses med begreppet "lekgård för förskola" och att förfrågningsunderlaget därmed varit otydligt.

Förvaltningsrätten anser att rubriksättningen (Anbudsgivarens erfarenhet av liknande projekt) och skallkravet i sig tillsammans med vad som i övrigt framkommer i förfrågningsunderlaget avseende upphandlingsföremålet

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

utgör tillräcklig vägledning för att anbudsgivaren ska kunna bilda sig en uppfattning av vilka kvalificeringsprojekt som avses. Kravet bedöms således inte vara otydligt i den bemärkelsen att det strider mot LOU.

Oproportionerligt skallkrav

Av proportionalitetsprincipen följer att den upphandlande myndigheten inte får ställa högre krav på leverantören än vad som krävs för att uppnå syftet med den enskilda upphandlingen. De krav som ställs på leverantören måste således ha ett naturligt samband med och stå i rimlig proportion till det som upphandlas. Detta för att kretsen av dem som kan delta i upphandlingen inte ska begränsas mer än nödvändigt. Av förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivarna för att kvalificera ska ha genomfört minst tre anläggningsprojekt i form av lekgård för förskola och med entreprenadkostnader om minst 3 000 000 kr. Projekten ska ha utförts och vara slutbesiktigade under de senaste fem åren. VästMark har gjort gällande att kravet är oproportionerligt och diskriminerande, men har inte närmare redogjort för skälen härtill. Förvaltningsrätten anser inte att det generellt sett skulle strida mot LOU att uppställa krav av aktuellt slag. Mot bakgrund av upphandlingens föremål och med beaktande av vad VästMark anfört och vad som i övrigt framkommit i målet, anser förvaltningsrätten att det inte är visat att kravet står i strid med proportionalitetsprincipen.

Bullerskydd

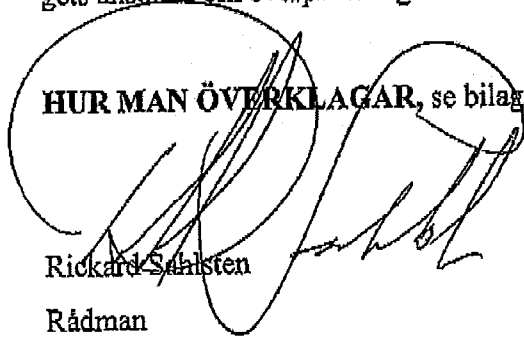
Av utredningen i målet följer att det är kvalificeringsprojektet "bullerskydd" som inte anses utgöra ett kvalificeringsprojekt enligt AFB.514. VästMark anför att kvalificeringsprojektet "bullerskydd" utgör ett sådant projekt som avses i förfrågningsunderlaget då projektet har en näst intill identisk karaktär i förhållande till upphandlingsobjektet. Av förfrågningsunderlaget följer dock att upphandlingsobjektet är en "lekgård till en förskola". Även om det i anläggandet av lekgården finns, vilket har visats av VästMark, många moment som liknar de som utfördes i samband med upp-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2**DOM**

förändret av bullerskydden är det förvaltningsrättens bedömning att uppförande av bullerskydd inte kan likställas med att anlägga en "lekgård för en förskola". VästMark bedöms således inte ha visat att projektet "bullerskydd" borde ha godtagits som kvalificeringsprojektet vid upphandlingen varvid lokalförvaltningen förfarit riktigt då bolaget uteslöts vid upphandlingen.

Det som bolaget har anfört och visat innebär sammanfattningsvis inte att lokalförvaltningen har brutit mot någon bestämmelse i LOU, varför bolagets ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Rickard Sahlsten

Rådman

Föredragande i målet har varit Anna Wennergren.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betviva riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.